

Heemkring Opwijk-Mazenzele

De oude 'kerk'-vlaggen

Zes oude kerkvlaggen worden in de processie meegedragen. De parochiale godsdienstige genootschappen (broederschappen) en congregaties stapten achter deze vlaggen op in de H. Sakramentsprocessie op kermiszonondag. Enkele dagen voordien sierden deze vaandels al de kerkpilaren.

In 1981 werd er binnen de Sint-Pauluspaardenprocessie voor deze vaandels een nieuwe groep samengesteld.

Om de verering tot Sint-Paulus een nieuwe impuls te geven richtten pastoor Willem Van Der Velpen en onderpastoor Jan Van der Hulst in 1902 de '**Sint-Paulusbroederschap**' op. Bij gelegenheid van de vlagwijding in 1908 van de broederschap ging voor 't eerst een vernieuwde Sint-Paulusprocessie uit. De broederschap ligt dus mee aan de oorsprong van de Sint-Pauluspaardenprocessie.

De oude vlag van de Sint-Paulusbroederschap is gemaakt van zijde en beeldt de bekering uit van Saulus op weg naar Damascus. In een gele band rond het tafereel leest men in het rood bovenaan 'OPWIJK' en onderaan 'ST. PAULUS' en links en rechts 'Anno 1908'. De vier hoeken zijn versierd met in medaillons een wapenschild met Sint-Paulus, een zwaard, de Sint-Pauluskerk van Opwijk en de relikwiekast van Sint-Paulus. De vlag werd in 2001 door Jan Heuninckx geres-taureerd en ingekaderd. Ze wordt nu in de processie apart meegedragen.

De '**Broederschap van den Zoeten Naam Jezus**' werd in 1641 door pastoor Van Lokeren ingesteld.

Een van de eersten die de devotie tot de "Naam Jezus" onder woorden brengt is Sint-Bernardus (°1091): *'Indien gij iets schrijft, het smaakt mij niet, tenzij ik de naam Jezus lees; indien gij redetwist of een gesprek voert, het smaakt mij niet, tenzij ik de naam Jezus hoor noemen: Jezus, honing voor de mond, voor het oor een melodie, voor het hart een jubelzang.'*

In de late Middeleeuwen werd de devotie tot de 'Zoete Naam Jezus' zeer bevorderd door het optreden van de H. Bernardinus van Siëna

(† 1444), die bij zijn predikaties de naam Jezus in de vorm **yhs**, geschilderd op een paneel, steeds als zijn standaard bij zich droeg.

De broederschap had waarschijnlijk een dubbel doel: het vloeken (= godslasteringen) wegwerken en de naam van Jezus aanroepen in het uur van de dood. De broederschap vroeg haar leden bepaalde gebeden te bidden. De jaarlijkse bijdrage gaf recht op een mis na overlijden. Op 1 januari was er een bijzondere godsdienstige plechtigheid.

Het 'beste vaandel van den Zoeten naem Jezus', werd in 1863 gekocht bij Debrie & Janssens te Brussel voor 1.300 frank.

Het vaandel, in rood fluweel, stelt, in een zijden medaillon geborduurd, een Jezuskind voor met vaandel en pennoen in de muil van een slang op een werelddbol in de wolken. Rond het medaillon zijn talrijke versieringen aangebracht. De vlag is opgehangen aan een houten versierde en vergulde gebogen dwarsbalk, bekroond met een stralenkrans waarin de letters IHS (Jezus) verwerkt zijn.

De vlag werd in 2006 hersteld.

Pastoor Van Hemel richtte in 1855 de '**Broederschap van O.L.V. van Scherpenheuvel**' op. De mooie vlag van damast is versierd met franjes van gouddraad. Eveneens in gouddraad is op de vlag een boom geborduurd met het miraculeus O.L. Vrouwbeeld van Scherpenheuvel. Op de vlag staan het opschrift 'Broederschap van O.L.V. van Scherpenheuvel' met onderaan twee grote siertakken en bovenaan drie sterren.

De sociale bewogenheid van pastoor-deken Van Hemel leidde niet alleen tot de inrichting van onderwijs- en ziekenzorg in de door hem in 1847 gestichte Congregatie der Zusters van de H. Vincentius a Paulo maar ook in de oprichting in 1856 van de '**Conferecie van den H. Vincentius a Paulo**'.

De H. Vincentius a Paulo wordt meestal afgebeeld teruggaand op de eerste geschilderde portretten: in priesterkleed met kind aan de hand en vondeling op de arm, verwijzend naar zijn dienst aan de armen. In de Sint-Pauluskerk te Opwijk ziet men zijn beeld in de rechter zijbeuk tegen de muur.

Het vaandel van St. Vincent werd in 1869 gekocht bij Josephina Denis te Brussel voor 497 frank (ook gift 497 frank). Een inventaris van ca. 1880 vermeldt het als *'een klein processievaandel van den H. Vincentius in groen fluweel en borduursels en een medaillon in schildering gekocht bij Juf. de Nis in 1870'*.

Het vaandel stelt in een medaillon een geschilderd sneeuwlandschap voor met op de achtergrond een stadsmuur en een kerk en op de voorgrond de heilige gekleed in een mantel, samen met een kind in lompen en blootsvoets, dat hij onder zijn hoede neemt. Het mesdaillon is bevestigd op een damasten vlag met enkele versieringen en drie tippen onderaan. Het geheel is opgehangen aan een rechte roede, vastgemaakt op een processiekruis.

De **'Aartsbroederschap van den H. Franciscus Xaverius'** (de Xaverianen) was een stichting van pastoor Norbert Janssens in 1866. Franciscus Xaverius sloot zich aan bij Ignatius van Loyola (Jezuïeten) en vetrok naar India, China en Japan. Paus Pius X stelde hem daarom aan tot patroon van de missionarissen en van de 'Voortplanting van het Geloof'. De vlag, in tipzakvorm, draagt geborduurd op damast de tekst **'H. Franciscus Xaverius bid voor ons OPWYCK'**.

De **'Congregatie van Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen'** werd ook door pastoor Janssens gesticht in 1874. De aanleiding tot deze stichting is waarschijnlijk de afkondiging

van het Rooms-katholieke dogma.

Vanaf het begin van de Renaissance stelden kunstenaars –onder invloed van theologie en liturgie– de Onbevleete Ontvangenis voor als het uitgelezen schepsel Gods, zodat zij, van alle eeuwigheid in het goddelijk plan der verlossing bestaande, in de volheid der tijden uit de hemel op aarde nederdaalde. Zij staat meestal afgebeeld op de halve maan, waarbij zowel aan de vrouw uit de Openbaring *'een vrouw de maan aan haar voeten en om haar hoofd een kroon van twaalf sterren'*, als aan de lofprijzing *'pulchra ut luna – schoon als de maan'* uit het Hooglied gedacht dient te worden.

De Opwijkse congregatie kreeg van de Mechelse kardinaal Descamps in 1874 een reeks aflaten onder de gewone voorwaarden. De Mariacongregatie van meisjes en vrouwen bleef in Opwijk bestaan tot de zestiger jaren van de 20ste eeuw

De vlag is opgehangen aan een gebogen, versierde en vergulde dwarsbalk. Op het damast is in een medaillon O.L. Vrouw voorgesteld op een wereldbol met halve maan en slang en om haar hoofd een kroon van sterren. Verder is de vlag versierd met leliën en rozen met onderaan de toepasselijke spreuk *'sicut liliū inter spinas'* (zoals een lelie tussen de doornen).

Het laatste kerkvaandel toont in een geschilderd medaillon de **H. Aloysius** als kind, gekleed in toog en koorhemd.
